

Behem svého historického vývoje se větší část jižních Slovanu (Slovinci, Chorvati, částečně Srbové a obyvatelé Bosny a Hercegoviny) a západních Slovanu (zejména Češi a Slováci) postupně stávají součástí společného státu – Habsburské říše, respektive Rakouského císařství a následně Rakousko-Uherska. Pro všechna zmíněná národní společenství představuje 19. století vyvrcholení jejich emancipačních snah především v rovine stabilizace jazykové normy, dosažení kulturní a intelektuální svébytnosti. Celková historická a kulturní situace ve společném státě během 19. století nabízí možnost areálového, sociolingvistického a diachronního pohledu na kodifikační procesy u jednotlivých národních společenství, která jsou z politického centra organizována jednotným vzdělávacím a administrativně politickým systémem. Stále kvalitnější a vyšší vzdělání přivedlo všechna národní společenství obývající společný stát k odborné, kulturní i politické emancipaci a monarchii nakonec vnitřně rozložila.

Práce se v první části venuje klíčovému okamžikům u zkoumaných Slovanu do 19. století. Stručně mapuje politickou i kulturní historii všech zkoumaných národů zhruba od prvního společného kulturního a pro některé i politického areálu Velké Moravy a cyrilometodějské mise. Zachycuje vytváření samostatných slovanských státních útvarů či ztrátu vlastní svrchovanosti a včlenování do větších státních celků až po konečné začlenění do Habsburského státu. Zaměřuje se na vývoj spisovného jazyka u jednotlivých národních společenství - zejména na preklady Bible do národního jazyka, kodifikaci písemného jazyka v mluvnických a slovníkových pracích, ortografické reformy a vyspělost vlastní umelecké tvorby. Zmínuje rozvoj školství a vědeckých společností a jejich podíl na kultivaci jazyka.